

ВІДКРИТИЙ УРОК

Учитель початкових класів
Діденко Ганна Борисівна
Макіївської загальноосвітньої школи І-ІІ ст. № 41

Тема. Птахи взимку.

Мета. Встановити взаємозв'язки між змінами в природі та житті птахів, узагальнити знання дітей про способи пристосування птахів до життя взимку; розвивати життєві компетентності, зв'язне мовлення, спостережливість, розширювати кругозір учнів; виховувати інтерес до навколишнього середовища та турботливе ставлення до зимуючих птахів.

Тип уроку. Урок активної пізнавальної діяльності.

Обладнання. Ноутбук, екран, презентація «Птахи взимку», мультимедійна гра «Зимуючі птахи», аудіозапис «Пташині голоси», фільм «Птахи на годівничках», годівничка, корм для птахів.

Форми та методи .Словесні-розповідь, бесіда, робота з підручником; наочні-спостереження, демонстрація; практичні-робота з ноутбуком, виготовлення годівнички.

Хід уроку

І. Організація учнів до навчальної діяльності.

Вчитель. Пролунав дзвінок...

Учні. Починається урок.

Працюватимо старанно,

щоб почути у кінці,
що у нашім 2 класі
учні просто молодці!

Вчитель.Щоб урок минув не марно,

Треба сісти рівно, гарно

І виконувати все,
Про що мова зараз йде.

II. Активізація пізнавальної діяльності.

Вчитель. Мова сьогодні на уроці піде про... А про що, ви дізнаєтесь, переглянувши презентацію. Отже, увага на екран!

(Учні дивляться музичну презентацію « Птахи взимку»).

Додаток 1.

III. Актуалізація опорних знань.

-Про що буде сьогоднішній урок?

Учень. Сьогодні на уроці ми будемо говорити про птахів взимку.

-Чи всі птахи залишаються зимувати?

Учень. Не всі пахи залишаються зимувати.

-Чому?

Учень. Деякі птахи бояться холоду і не можуть знайти взимку корм.

-Куди вони відлітають?

Учень. Такі птахи відлітають у теплі краї.

-Як вони називаються?

Учень. Їх називають перелітними.

-А чи можна побачити на вулиці взимку птахів?

Учень. Можна.

-А які це пахи, ми спробуємо відгадати, послухавши їхні голоси.

(Учні слухають аудіозапис голосів і називають зимуючих птахів).

Голос 1-дятел.

Голос 2-сова.

Голос 3-голуб.

Голос 4-горобець.

Голос 5-ворона.

Голос 6-синиця.

Голос 7- снігур.

Голос 8- сорока.

Додаток 2.

IV. Етап активної пізнавальної діяльності.

-Молодці, дітки! Я бачу, що ви не лише знаєте птахів, а й можете впізнати їх за голосом. А ось як вони пристосувались до зимових умов, нам розкаже підручник.

1.Робота з підручником.

- Ми прочитаємо текст підручника, використовуючи « Метод позначок». Я пропоную вам взяти в руки олівці. Під час читання ви будете ставити у тексті позначки:

+я це знав раніше;

- я цього не знав;

! мене це здивувало.

(Учні читають текст, розставляючи умовні позначки, і висловлюють свої думки з приводу прочитаного.)

2.Мультимедійна гра «Музей зимуючих птахів.»

-А зараз я запрошую вас до музею зимуючих птахів. Подивіться уважно на екран. Перед вами зображені зимуючі птахи України. Назва кожного птаха підписана під малюнком.

Додаток 3.

-Ой, що трапилося? Налетів холодний зимовий вітер і уніс із собою назви птахів. Наша задача- поєднати назву птаха з відповідним зображенням. А наші досвідчені експерти розкажуть, що цікавого вони знають про цього птаха.

(Учні по бажанню виходять до ноутбука, поєднують назву з зображенням і розповідають про птахів. Решта класу спостерігають за цим на екрані.)

Експерт 1.

Ворона-це птах чорного кольору. Усі її пізнають по крику «кар». Перш, ніж взлетіти, ворона робить декілька стрибків. А ще ворони живуть у клітках і можуть копіювати голоси людей.

Експерт 2.

Дятел має великий прямий хвіст, який допомагає йому триматися на дереві. Він видовбує з-під кори шкідливих комах, залишаючи дупла для маленьких птахів. Його називають санітаром лісу.

Експерт 3.

Є така легенда, що **голуб**-це божий птах. Тому його називають символом миру. Є маленькі голуби, які важать 30 грамів, а є й великі, маса яких досягає 3 кілограмів.

Експерт 4.

Повзик може пересуватися вгору і вниз по стовбуру дерева. Живиться комахами, насінням і горіхами. Часто прилітає до годівниць, відганяючи інших птахів.

Експерт 5.

Сова має великі круглі очі. Веде нічний спосіб життя, а вдень спить. Сову можна побачити як у лісах і парках, так і під дахом будинку.

Експерт 6.

Сойку називають поліцейським у лісі, бо вона своїм скрипучим голосом сповіщає про появу у лісі людини. Гніздо будує на гілках дерев. Основна їжа-це жолуді.

Експерт 7.

Тетерів уміє не тільки літати, а й швидко пересуватися по землі. Коли він летить, то чути шум його пір'я. Тетерів відноситься до роду курячих.

Експерт 8.

Я знаю, що **шишкар** дуже любить шишки. Він виймає з них зернятка. Живе шишкар у хвойних лісах. Його називають санітаром лісу.

3. Рефлексія.

4. Хвилинка ерудита « Чарівна скринька».

-Діти, сьогодні зранку птахи принесли на своїх крилах до нас у клас «чарівну скриньку». У ній справжні пташині дива! Давайте спробуємо їх розгадати?!

(Учні відкривають скриньку, читають завдання і знаходять відповіді.)

-Восени птахи відлітають у теплі краї. Дрібні птахи летять зграйками. Качки-одна біля іншої. А як летять журавлі? **(Ключем.)**

-Який птах має найбільшу тривалість життя?

(Ворон – 100 лет.)

-Довгу зимову ніч птахи проводять по-різному. Ворони і галки ночують зграйками, притиснувшись одна до одної. Дятли та синиці ховаються у дуплах. А де ховається від морозу тетерів?

(Під снігом.)

-Спостерігаючи з вікна за поведінкою горобців, які прилітали до годівнички, діти навчилися визначати, яка погода на вулиці. Як вони це робили?

(У холодну погоду пір'я у горобців настовбурчене-так вони зберігають тепло.)

-Качки дуже люблять воду. Вони там купаються і знаходять корм. Але чому вони лізуть у воду навіть у сильний мороз і не замерзають там?

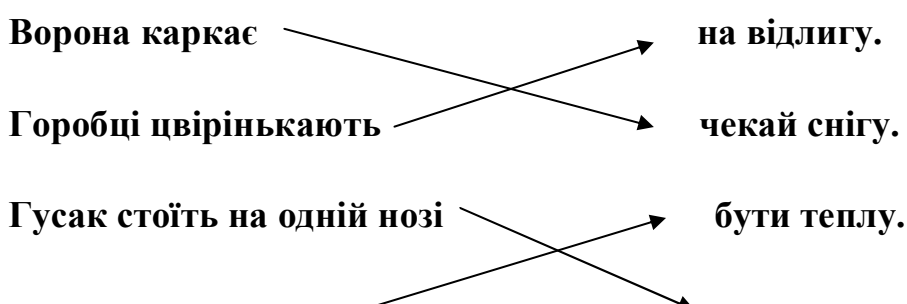
(Температура води вища за температуру повітря.)

-Одні вважають горобця шкідливим птахом, а інші-корисним. Чому?

(Горобці знищують багато пшениці,але ще більше поїдають шкідливої гусені.)

5.Знайомство з птахами-синоптиками.

-Ви тільки що почули, що спостерігаючи за поведінкою птахів, можна безпомилково визначити погоду. Давайте сьогодні і ми спробуємо побути гідромецентром. Поєднайте на дошці дію птаха і відповідні зміни погоди.

6. Перегляд фільму « Птахи на годівничках».

- Сьогодні ми багато нового і цікавого дізналися про зимуючих птахів. А як ми, люди, можемо їм допомогти перезимувати і врятувати від холоду і голоду, ми дізнаємося, переглянувши фільм. Увага на екран!

Додаток 4.

7. Презентація власної годівнички.

-Отже, як люди можуть допомогти птахам взимку?

Учень. Люди можуть збудувати для них годівнички.

-Якою має бути годівничка?

Учень. Вона повинна бути захищена від снігу і висіти так, щоб не змогли її дістати коти.

-На уроці праці ми разом з батьками теж виготовили годівнички. Давайте наповнимо їх кормом і розвісимо після уроку у шкільному парку. Що можна покласти до годівнички?

(Учні підходять до годівничок, розповідають про корм і заповнюють ним годівнички.)

Додаток 5.

Учень. Птахам можна давати соняшникове та гарбузове насіння і висушені крихти хліба.

-Що не можна класти у годівничку?

Учень. У годівничку не можна класти сухарики, солоні горішки, чіпси та смажене насіння, бо птахи можуть отруїтися.

V. Підсумок уроку.

Учні розвішують у шкільному парку годівнички.

VI. Домашнє завдання.

-Намалювати і розвісити листівки « Люди, давайте допоможемо птахам», або « Збережемо крихту хліба».

